

Este de două ori în săptămâna: Joi și Duminică; era cându-vă prezentă importantă materialului, va fi de trei săi de patru ori în săptămâna.

Pretiu de prenumerație
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
diametate de anu	4 " "
patrari	2 " "
pentru România și strainetate	
ani iuterzug	12 fl.
diumetate de anu	6 " "

ALBINA

Pesta, 10/22 oct. 1870.

„Journalul oficial“ din Paris publică respunsul lui Jules Favre la circularul lui Bismarck în privința unei conveniri în Ferrières. Jules Favre dice: e bine că Franția scie pana unde merge ambițiunea Prusiei. Aceasta ambițiune nu se opresce la ocuparea duorii provinciei, ci persecută rece și sistematic nemicirea noastră. E întrebarea despre existența și neexistența Franției. Propunându-se Franției pacea pre langa preștiul a trei departeminte, i se oferă prin aceea, deonestarea. Această o respinge. Voiesce a o pedepsit cu moarte. Această e situația. Decca ar fi Franția invinsă, atunci încă ar mai remană mare în nefericire. Pote că Franția au avut lipsă de această extrema probă, din carea va fi ea străformată.

Franția e dura resolută a se luptă pentru salvarea onorei sale pana la ultima picatura de sânge; era pe de altă parte paru a se ivi presemne serioze pentru restaurarea pacii. Această se splica astfel: că ligă de neutralitate debue se se străfărme intr-o adverata liga de pace; că diplomatiile europene debue se formulează într-un mod mai productivu de catu pana acum, condițiunile unei paci universale și se garantează contracțualmente diminutiunea statelor; se stabileze mesurăa poterilor loru de certă in timpu de pace, decca e ca se se pună capetă sguduiturilor, ce poporale nu vor se le mai suferă. Se nu se intempe o derangiare a vre unei potestăți, ce ar dă Europa de prada, ambițiuni, arbitriul si passiunei singurateciilor; se nu fie unu nepaciutoriu fora unu resbunarioru alu pacii. Dar condițiunea unei astfel de paci, e o inchieare rapede a-iaceleia. Prussia debue se renuncie la intrarea în Paris, carea ar produce în Franția numai ună idea, ceea a resbunarii viitorie, si carea va provoca în poterile europene numai una dorintă, ceea a stagnației si marginirei gloriei triumfatric prusesci. Resbelul franco-prusesc pote fi izvorului pacii, său prima flacără la carea se va aprinde facili unui rebelu de lume: ambele sunt puse în mană contelui Bismarck. Pre elu lu nimeresc deplină respondere a viitorului; ore se nu vădă elu in acestu viitoru siantiele si intrigele, in a caroru apa turbure se misica politica sa cea mai nouă europenă; ore se nu pricăpă Bismarck că in resoluțione sale jace nu numai interesul momentanu alu Prusiei, ci considerarea că neci unu omu si neci o potere nu pote aruncă, fara pedepsa sorrta europenă intrunui ogasii nenaturalu si diferitoru de la propuseniile desvoltării sale. —

Despre lovirea din 23 octobre ce se tienă înaintea Parisului ceteru urmatorei impasări oficiale: De ore ce in dilele mai din urma se signalisara miscaminte insemnante din partea trupelor prusesci, otari guvernatorale de la Paris că divisiunea Blauchard se intreprindă o recognostire ofensiva. Generariul Blauchard si ordina trupele in trei coloane; aripa drépta operă in directiunea de la Clamart; cea stanga catra Bagneux; centrul catra Chatillon. Misicările acestea, ajutate de unu focu neintreruptu de pe forturile Montrouge, Vauves si Issy, se executara cu o mare ordine si potere. Guvernatoralele tramise pe generariul Smitz chefulu stabului generalu la aripa drépta pentru a urmari miscarea peste totu. Generariul Vinoy si puse rezerve dupa fortulu Montrouge. Gardele mibile luara Bagneuxulu; comandantele acestora dnulu Dampierre, cadiu gloriune, de elu inventata si de elu mai antaiu

osu in fruntea trupelor sale. Supra-colonelulu de Grancoy carele conduse operațiunile, escela fôrte. Soldatii de marina luara parte la acțiune si formara Arriergardă; ei se tienura la retragerea aripei strange cu o potere remarcabilă.

Două baterii prusesci, se demascara, una la Tour a l' Anglais, ceea lalta la Chatillon; focul loru se puse la tacere prin tunurile de la Vauves si Issy. In momentul acesta se aretara massele prusesci pe plateau, si se espusera focul artilariei si celuia de pe forturi. Scopulu recognoscînței s'a ajunsu, retragerea s'a comandat.

Perderile noastre sunt neinsemnante era ale inimicului carele statea constantu sub focul nostru, pôrta unu carateru de mare insemnata, desi nu se potu inca pretiu in momentul acesta. Asia lasă elu in Bagneux mai multu de catu 300 de morti; de asemenea insemnata fura perderile la Chatillon si pe culmi. Numerul prizonerilor trece peste 100. Gouvernatorale felicită trupele ce luara parte la recognoscînțe, si pe cele ale forturilor pentru luptă de focu si recelă ce o dădea in acesta dia, de probă.

Guvernatorale de la Paris.

La comanda:

Chefulu stabului generalu Smitz.

Batalia de cetati la Galli.

(Incheiare.)

Acuma inse facă Vercingetorice o amintie i provocă perirea sa. Poporul galicu, orbitu prin invingerea d'antaia, nu se mai poate retine de a face erumperi si neci mai asculta de comandanții sei, deci esindu din orasii totale massele se angajara cu Cesare la o luptă teribila, in care fura batuti prin vitigia, constantia Romanilor si prin strategia marei lui duce romana. — Vercingetorice adeca demandă poporului se se provedie pe mai multe luni cu nutriție, dar poporul spulberat, in entuziasmul seu fanaticu nu mai cunoștea pre nimenea de comandante. Vercingetorice scose din orasii pre toti trentorii, Cesare inse ii alungă erasi in orasii; dar findu că Vercingetorice nu avea mila de ei, toti si afara moarte intre le ințele romane si galice. După ce intelese Cesare că armata galica patiesce fome, indată demandă a blocă Alesia si a o silu prin fome se capituledie.

Alesia (astazi Aliso-Sainte-Reine) era pre versfulu unui munte ce astazi se chiama Mont-Auxois; fluviile Ose si Oserain curg pre langa pôlele muntelui, celă de partea dréptă, cestă de partea stanga. Numai pe partea apusenă de catra satulu Les Laumes se poate sufi omulu. La pôlele muntelui stă armata Gallilor, scutita prin separaturi si prin muri de piétra in latime de 8 picioare. Pre colinii din vecinete se asiedau Romanii, susu pedestriu, josu la fluviu calarimea. Cesare incepă acumă opulu giganticu de cutropire. O linia de circumvalatiune, o separatura de 20 de picioare in latu cu pareti perpendiculari si cu 23 de redute, — se ostindea preste două mile in cercu la spatele orasului si a armatei Gallice. In noaptea ultima, nainte d'a se incheia circumvalatiunea, Vercingetorice dimise tota calarimea sa in numeru de 10,000 de oameni, pentru că nu se poate provadă cu nutretiului necesarui. Această fura i-

sarcinăti a merge in tota tiără si a conchiamă pe toti omenii apti de arme; cari daca nu-lu vor elibera in restimpu d'o luna de dile, elu va fi situat a capitală cu tota ostire si de 80,000 de combatenti alesi, era marirea si libertatea tierii e perduta. Calaretii esira din orasii si strabatura prin armata Romanilor, firesc cativa princi, altii cadiura. Cesare esperandu planulu lui Vercingetorice, se otari a se asecură contra armatei ce va se vina apre eliberarea orasului si adeca prin o linia de circumvalatiune, de elu inventata si de elu mai antaiu

introdusa in istoria resbelelor. Elu trase două separaturi in lungime de trei mile, 15 picioare in latime si 9 picioare in afundime; in aceste se patruri abătu elu apă fluviului Oserain. Din pamentul separatu a acestor două separaturi, formă elu unu valu de 12 picioare de nalu. Naintea valurilor puse mai multe pedece de apropiare, precum spargerea drumurilor, grădare de petri s. a. cari pedece elu insusi le a inventat si cari si in diu'a de astazi se intrebuintă. A mată se prevedeu cu nutrimentul pe patru luni, deci asceptă pregatit loviturile Gallilor din intru si de din afora. Semana dupa săptămâna trecuse si ajutoriu lui Veringetorice nu mai venia. Elu semenă unui omu ingropat de viu, care nici nu pote mori nici nu pote sparge acoperemantul sierului.

In fine, in a cinci-a săptămâna dupa cutropire se apropiara Gallii, 240,000 de pedestri si 8000 de calareti. O batalia de trei dîle se incepuse. In diu'a d'antaia se respinse eruperea lui Vercingetorice, é calarimea armatei ce venise spre eliberarea orasului fi nimicita. In noaptea urmată pre la mediul noptii se apropiu armata elibertoria de linia de contravallatiune, face unu alarmu teribilu, pentru a dă semnalul celor din orasii, lapeda in separaturi totale obiectele, pune scari si sepi pre valu si incepă luptă infroscisata; si findu că eră intunecă, din amendouă partile cadiuseră fôrte multi. La reversarea diorilor, armata elibertoria se retrage ca lupii fricosi, foră si strabututu prin linile romane, pre cându cei asediati cu transportul materialului si cu nisuirea a implă separaturile, anca nu gatasera. In a treia diu'a Vercassivellaunus, unu reprezentante a lui Vercingetorice, se urca cu 60,000 de combatați peșantele Rea, situat in mediu noapte, aproape de Alesia.

La pôlele acestuia inse stă două legiōne romane. La óra decisă, mass'a galica se repedece pre munte in josu, bate cele două legiōne si se respandesc in trei linii a dupla a romanilor, pre cându totu odata Vercingetorice face o erupere, imple separaturile si sparge valul liniei de circumvalatiune. Romanii erau cutropiti de două parti si celu mai mare pericol ii amenință. Cesare vediuse că a ocupat linii pre intinse. Juto se resolva si parescese linia de circumvalatiune. Labienus aduna ostirea respondita, si se arunca cu 39 de cohorte contra lui Vercassivellaunus, pe carle ilu apuca Cesare cu alte cohorte si cu intrég'a sa calarime de la spate. Această óra, are memoria eterna si decide a supr'a viitorului Galliei. Vercassivellaunus fu prinsu si armata sa nimicita. Candu audira Gallii că sembarele armatei loru cadiuse, parescese linia de contravallatiune si ie fugă. Romanii sunt usteniti, incătu nu i mai potu persecută. Vercingetorice anca parescese linia de contravallatiune si desperandu se retrage in cuibulu seu de fome. Diu'a urmată, Vercingetorice capitulă. Imbracat in celu mai splendidu vestimentu, densulu se calaresce in giurul tribunalului lui Cesare, se cobore si striga depunendu-si armă la picioarele acestuia: Tu, virtuosule, ai invinsu, tu, celu mai virtuosu dintre toti! "

Asiā a cadiutu unu duce nainte de două mii de ani si mai bine, recunoscendu că elu a fostu cauza resbelului si nu poporulu seu, pre cându ducele Gallilor de astazi, Napoleonu alu III. se predă dusumanului, mintindu că nu elu, ci poporul seu a provocat resbelulu.

In anulu 1866 edede Napoleonu alu III. opulu seu „Julius Caesar“ asemenadu se pre sine cu acestă, ducele ducilor, geniul genilor. Dar Napoleonu alu III. nu sămena unui Cesare, ci unui Vercingetorice, caruia i redică statua pre muștele Auxois. Nu, Napoleonu alu III. e mai putine, căci strabunul Vercingetorice a jertfitu si morit pentru ai sei, pre cându Napoleonu patimesce de ideia fixă că numai lui i compete tronulu Galliei, numai lui i e iertat a tiranisă poporulu galicu, tradandu-lu intr'un mod atât de rusinosu.

Prenumeratuni se facă la toti dd. corespondinti ai nostri, si de adreptulu la Redacțione Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redacțione, administratiunea său speditură; este vor fi nefrancate, nu se vor primi; era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatii de interes privat — se respunde cata 7 or. de linie; repetirile se facă cu pretiu scadintă. Pretiu timbrului cata 80 or. pent. una data se antcipă.

Ce ironia face spiritul istoriei! Napoleone alu III. descrie viața lui Cesare si se asemena pre sine cu acestă. Cesare străucesce in istoria lumii ca celu mai mare geniu, duce si barbatu de statu, Napoleone alu III. de celu mai inseliatu diplomatu! Cesare a jertfitu pentru popor, a casigatu marirea poporului romanu si a cucerit uinea, Napoleone alu III. tradă poporul seu, si depune armă la picioare nu a unui Cesare ci a unui rege de papusia! Cesare siez pe tronu la zenitul gloriei divine, Napoleone diace in abisulu pecatelor negre! — Ce ironia!

* * *

Din aceasta schita istorica potem vedea analogia intre resbelul galicu cu parintii nostri romani si intre celu de astazi cu — teutonii. Dar insurzile Gallilor de atunci nu se affa si in urmatorii loru de astazi, celu putinu pana astazi densii dovedira că nici multele nefericiri nu ii potu descurgă in resistența loru. Poporul nemtiescu, daca avea o calamitate cum avura francii, prin tradarea de la Sedan, ar fi predatu francilor starea si avea rea loru, numai se li dea pace.

Francii au lipsa numai de unire, a abdice, in aceste supreme momente, de tota ideile escentrice, si de unu — talentu organizatoriu, care se concentredie poterile centripetale. Vițejia, patriotismul si resolutiune este. Apoi inimicii nu sunt acele vertoase bratii romane si nu acelu Cesare, ci numai o massa imensa. —

Preocupati, orbi sunt toti aceia, si sunt multi de acestia, cari numera pre unu Moltke intre cei mai mari genii militari; tota strategia sa si a tuturor capacitatilor militarei nemtiesci se cuprinde a pune contra dusumanului poteri de 3—4—5 ori mai multe precum se luptara ei pretotindeni. Bazaine, maresialul francesu e anca mai eminente de cătu Moltke, dar densul n'a avut spre dispusetiune massele acelea, ce nemti le bagau in focu. A invinge cu poteri intreite, nu esto nici o gloria, ci gloria este a triumfă cu poteri mai putine sau egale, si pentru aceea si daca vor cade fratii nostri franci, caderea loru va fi onorifica!

Din resbelulu franco-nemtiescu.

Scirile ce sosescu de pe campulu resbelului sunt fôrte intristatorie. Prussii pôrta resbelulu cu crudelitate si barbarismu de pe timpulu poporilor crude si barbarie, omulu ar cugetă că dusumanul francilor, ce devastă tota si amenintă a bombardă Parisulu, nu sunt nemti cei culti ci órdele tartarie si mongolice din Asia: — Sate, orasie, fabrici si tot ce li vine incale se aprindu si prefacu in cenusia, tieranii francesi foră nici o vina se maltratâdu si fusilédia cu miele, tot ce se potu consumă, se rapescu cu carale, — 2—3 ani nici ierba nu va mai cresce in urma loru, atât de barbara e devastarea; — intr-o septembra arseră 50 de sate — acesta e maniera caracteristica resbelica nemtiesca, ce o condamna lumea si o va blastema istoria culturii omenesci.

Dintre mii de triste casuri se amintim numai unul. Satulu St. Petre, in Elsația, se opuse brutalitatii unor gendarmi prusesci si omori pe 10 dintre ei. Ginerarinul corpului mecklenburgicu, barbaru foră exemplu, comanda ca locitorii, la numeru 2000 de suflete, delocu se parescese satulu pana in 8 ore căci se va aprinde. Bietii locitorii ascultara de crudul si indobitoctulu ginerarii căci d' altintre se prefaceau si ei in cenusia. Era un momentu petrinditoriu. Barbatii esau cu sarcini in spate, unii menau vasele si alte animale, muierile cu copiii in bratice, cu lacremi si sfasiare de inima si batesu peptulu cu manile, paresca loculu unde s'au nascutu si crescutu si unde au locuitu de sute de ani parintii si si stramosii loru. Apoi in departare de diumetate de óra de satu se asiediara toti sub corturi si cauta cum se aprinde, punctu la 8 óre să

satulu și lăganul nașcerii loru, care pana mană diminetă se facu cenusia. Suspinele, plangerile și miseriele, cauzate prin manieră taratarică a nemiloru, ni o potemui inchipui.

Ce sensatiune, ce vastu, plansu și suspine este, candu numai unu locitoriu e netericu prin arderea si devastarea a totu binelui seu, dar cum e dorerea candu sute de mii de locitoriu sunt nefericiti?!

Totu in satulu acelă se prinsera două sefetie gingsasie si inocinte, fura batjocorite, apoi omorite si, ca se fia si mai mare batjocură, li se puse cate a flōre in gura, li mascarira sati' frumosă si li tăiara manile. Acestea sunt fapte, ce le-a vediutu unu corespundinte a foii anglese „Times“ care de altmintrele e prusofila.

Si acestea se intembla in seculul alu XIX. si anca prin *responditorii de cultura!* Dómne, striga acelu corespundinte, padiesce-ne de astăzi de ómeni, cultur'a loru nu o dorim nici odata! —

De altmintre nici nemiloru nu li merge pré bine in Francia, ce vreu se o nimicăescă totalminte. Asiă s. scrie foii N. fr. Presse de naintea Metzului, unde Bazaine, marele generar francesu escelédia eu eroică sa armata, că este o mare erore a crede că Metzul e asediatu. Nu asediatorii ieu ofensivă ci asediatii, si, trebuie se recunoscem, că ei ataca cu unu mare succesu. Erumperea asediatilor e atât de eficace in cătu a trebuitu se ne retragemu, si ei ne ocupă pozitunile. Cu ocasiunea ultimei erumperi, asediatii luara de la nemti 500 de boi si preste 1000 de oi. — Totu acelui diariu jidovescu si mare prietenu alu prussiloru, firesc prietenu cumperatu, se serie din naintea Parisului intr' altele : Cine cunoscă situatiunea năntea si in giurulu Parisului si consideră tōte greutatile cu cari ne luptam, numai cu indoiela si nepaciuire pote privi spre viitoru. Ori cum ar fi prudiuntă si circumspectiunea sieflorii armatei nemtischi, ori cătu ar fi confidintă de care se bucura acestia! — *errare humum est*, si cei mai mari genii au comis erore; cine scă daca n'ar fi mai preferitoriu a face pace naintea Parisului. Francia nu mai are multu de perduto!

Le Journal d' Amiens publica o scrisoare de la fratele maresialului Bazaine, respingendu alegatiunile calumniatorice că Bazaine n'ar recunoșce guvernul provisoru, si că ar visă de o restaurație imperială. —

In Tours, resiedintă regimului provisoriu, s'au adunatru fruntea romanismului. C. A. Rosetti, bravul patriotu romanu, reprezentă pe romani, Emiliu Castellar, celebrul republican spaniolu, pe spanioli, Garibaldi, pre italiani, ér Leone Gambetta, ministrul de interne si de resbelu si celu mai popularu barbatu, pe bietii francesi. Portugali'a anca e reprezentanta. Toti se consultedia la olalta si insuflesc poporulu. Asiă vorbi înaltele Castellar, marele oratoru:

„Domniloru, cetățeniloru!

Vi multiamescu pentru primirea simpatie ce binevoirati a mi face. Eu anca sum republicanu si vom vedé că Francia va triunfa a supr'a dusimanului ei ca in 1792. Ea va nimici feudalitatea, principii si descendentei loru. Si candu vom fi impuscatu hōrdile prusiane din eoci de Rinu, noi vom prochiamă republie'a francesa ce reprezinta ideile de libertate, de egalitate, de fratiatate universala. Numai ea ni pote dā pacea adeverata, pre candu bonapartistii si tiranii n'au fostu pentru noi de cătu o amenintare perpetua in afora, si unu favoritismu nepaciutoriloru din intru. Traiésca republie'a francesa! Candu vom liberă tiér'a de prussi, Spania, Itali'a si Portugali'a, unite in una si aceasi fratiatate republicana cu Franci'a, vor reprezenta adeveratele idei de libertate, de fratiatate, de egalitate, si vor fi siguri garantie pentru pacea universală. Traiésca republiele latine!!!“

Orasiulu Orleans, precum seiu dejă cettori nostri, cadiu in manile nemiloru; franei fura siliti a se retrage, avendu combatenti numai din garde mobile si anca numai 20000 contra 45000 de soldati regulari si bine disciplinati, dar totusi se tienura la o lupta de nouă ore si mai bine. Anca unu exemplu eclatante despre vitejia franciloru!

CUVENTU

de deschiderea congresului naționalu de rel.
gr. ort.

Domniloru si fratiloru!

In faptele Apostoliloru Capu IX. se dice: „că candu erau crestinii goniti in Damascu si

Ierusalimu, atunci bisericile din Iudea, Galile'a si Samaria aveau pace, zidindu-se si umblandu in fric'a lui Ddieu, si se ampleau de mangaierea Duhului santu.“

Eu, aruncandu o privire fugitiva asupr'a starei bisericiloru năstre din tota lumea, astu, că unele dintre ele sunt persecutate, altele sunt lipsite de libertatea conștiinței, si altele sunt nadusite in vieti'loru bisericăsa si pentru aceea sunt in stare abnorma: éra in fine astu, că bisericile din metropoli'a năstra natională romana in Transilvania, Ungaria si Banatu sunt in pace, zidindu-se si umblandu in fric'a lui Ddieu, si se umplu de mangaierea Duhului Santu.

Eu acăstă cutediu se o afirmu, căci eu astadi nu cunoscu si nu sciu in biserică năstra ecumenica, că vre-o parte a ei ar fi organizata si regulata cu observare stricta a institutiunilor bibl ce si a canonicelor bisericesci, precum este Metropoli'a năstra natională romana cu partile ei constitutive organizata si regulata; căci eu astadi nu cunoscu si nu sciu in biserică năstra ecumenica, că vre-o parte a ei pre basea organismului seu bisericescu ar potē dice clerului si poporului credinciosu precum Mitropoli'a năstra in urma statutului organicu pote se dica clerului si poporului seu credinciosu: Nu mai sunteti straini si nemernici, ci concationi cu santii si deaprope ai lui Dumnedieu, ziditi fiindu pre temeli'a Apostoliloru si Profetiloru, fiindu piétri'a cea din capulu unghiu singuru Iisusu Christosu, intru care tota zidirea s'a facutu si se desvōlta intr'o biserică santa in Domnulu spre locasiu lui Ddieu in Duhulu.“ Efes. II. 22. — Nu cunoscu si nu sciu nici o parte a bisericiei năstre ecumenice, carea ca Metropoli'a năstra in sensulu statutului seu organicu ar inaltia pre clerulu si poporulu seu credinciosu la acea demnitate individuala si sociala, ca se li păta dice: „toti suntemu impreuna lucratori ai lui Ddieu, toti suntemu zidirea lui, si cas'a lui si Duhulu lui Ddieu locuiesce intru noi, si de va strică cineva cas'a lui Ddieu, ilu va strică si Ddieu pre acel'a, căci cas'a lui Ddieu este santa, carea sunteti voi.“ (.)

— Nu cunoscu in nici o parte a bisericiei năstre ecumenice unde elementele organice bisericesci ar fi asia regulate ca in Metropoli'a năstra, petru că nu astu in nici o parte a bisericiei năstre ecumenice, că s'ar recunoscă demnitatea reciproca a elementelor bisericesci si acelea s'ar lasă a functionă dupa pusetiunea, ce ocupă in organismul bisericescu, ca la Mitropoli'a năstra, carea si-a luat de indreptariu invetiația biblica (:), care asiă suna: „Trupulu nu este unu madulariu, ci multe; că de ar dice piciorulu, că sum mana, si nu sum din trupu, au dōra pentru aceea nu este din trupu? si de ar dice urechi'a: că nu sum ochiu si nu sum din trupu, au dōra pentru aceea nu este din trupu? că de ar fi totu trupulu ochiu, unde ar fi audiu? si de ar fi totu trupulu audiu, unde ar fi miroslu? Inse Ddieu a pusu in trupu madularile asiă, precum au voito; că de ar fi totu unu madulariu, unde ar fi trupulu? éra acum cu adeveratu sunt multe madulari, inse unu trupu, si ochiul nu pote dice manei, n'am lipsa de tine, séu capulu piciorelor, n'am lipsa de voi, ci cu multu mai vertosu madularile trupului, cari se socotoseu a fi mai slabă, sunt mai de lipsa, si asiă se nu fia desbinare in trupu, ci se se grigescă madularale intre sine unulu de altul; — éra voi sunteti trupulu lui Cristosu si madulari fia-care dupa partea sea. — Eu in nici o parte a bisericiei năstre ecumenice nu potu astă, că elementele organice bisericesci ar fi in ordinea biblica, precum astu eu, că acelea sunt in ordinea biblica la Mitropoli'a năstra, pentru că eu asiă sciu, că nicairi in biserică năstra ecumenica demnitatea si pusetiunea elementelor organice bisericesci adeca a clerului si poporului credinciosu nu se recunoscă si nu se lasă a functionă in treburi bisericesci, scolari si fundationali, ca in Metropoli'a năstra, carea spre recunoscerea demnității clerului si poporului credinciosu si a pusetiuei loru in organismul bisericescu purcede din invetiația biblica a marei apostolu Pavelu (:), cea ce suna in urmatorul chipu: „Fratiloru, nu voiescu ca se nu sciti voi despre cele duhovnicesti, că sciti, ca nime nu pote numi Domnu pre Iisusu Cristosu, forsă numai in Duhulu Santu; si sunt osebiri darurilor, érasi acelasi Dduhu, si sunt osebiri slujbelor, érasi acelasi Domnu, si sunt osebiri lucrurilor, érasi acelasi Dumnedieu, carele

luminédia tōte intru toti si fiesce carui'a se da aretarea Duhului spre folosu, — — — si tōte acestea le lucră Duhulu, impartasindu fiesce carui'a deosebi, precum voiesce.“ — In fine nu cunoscu nici o parte a bisericiei năstre ecumenice, carea ar fi pre calea desvoltarei spirituali si intelectuali a clerului si poporului seu credinciosu precum este Metropoli'a năstra pre calea desvoltarei spirituali si intelectuali a clerului si poporului seu credinciosu, prin urmare, nu cunoscu nici o parte a Bisericiei năstre ecumenice, unde cu atât'a caldura, cu atât'a predilectiune si cu atât'a consecinția ratională ar imbrătisă vre-o nația si nationalitate a creștinilor ortodoci, precum in Metropoli'a năstra se imbrătisă nătă si nationalitatea năstra romana, si de aceea ea se numescă pre dreptu mitropolia natională de relegea greco-resarit. a Romanilor din Ungaria si Transilvania, si congresulu acăstă bisericescu se numescă reprezentatiunea intregei provincie metropolitane a Romanilor de relegea greco-resarită din Ungaria si Transilvania, ér statutul organicu, prin care trebile bisericesci, scolari si fundationali ale tuturor partilor organice din Metropoli'a acăstă se regulăza si se conducea dupa forma representativa, so nu mesce statutul organicu alu Bisericiei ortodoxe romane din Ungaria si Transilvania.

Si tocmai pentru acestea adeveruri, Metropoli'a năstra cu tōte Bisericoile ei are pace, zidindu-se si umblandu in fric'a Domnului si se umple de mangaierea Duhului Santu. —

Candu mi infatiosiediu, ca tōte parohiile din Metropoli'a năstra natională romana au tenu in anulu acăstă in ordinea cea mai buna sinode parochiali, si in tresele au constituitu si regulat trebile sale bisericesci, scolari si fundationali, avendu de indreptariu statutul organicu, elaborat si prescrisul de Congresulu nostru bisericescu din anul 1868, si sanctionat de catra Majestatea S'a Regele nostru in anul 1869, si acestu Statutu organicu este effusul sinopticu alu Bibliei si alu canonelor bisericesci, óre nu afirma unu adeveru constatat, ca Bisericoile din Metropoli'a năstra au pace, zidindu-se si umblandu in fric'a lui Ddieu si se umplu de mangaierea Duhului santu? —

Candu mi infatiosiediu, ca tōte protopresbiteratele din Mitropoli'a nostra au tenu in anulu acăstă in ordinea cea mai buna Sinode pretopresbiterale si in tresele au constituitu si regulat trebile bisericesci, scolari si fundationali, avendu de indreptariu statutul organicu, elaborat si prescrisul de Congresulu nostru bisericescu din anul 1868, si sanctionat de catra Majestatea S'a Regele nostru in anul 1869, si acestu Statutu organicu este effusul sinopticu alu Bibliei si alu canonelor bisericesci, óre nu afirma unu adeveru constatat, ca Bisericoile din Metropoli'a năstra au pace, zidindu-se si umblandu in fric'a lui Ddieu si se umplu de mangaierea Duhului santu? —

Candu mi infatiosiediu, ca tōte eparchiile sufragane ale mitropoliei năstre au tenu in ordinea cea mai buna in primavera anului acestuia la domineca Tomei sinode eparchiali, pre baza accluia-si statutu organicu alu metropoliei năstre si in tresele fia care independentu s'a constituitu si au regulat trebile sale eparchiali bisericesci, scolari si fundationali cu asediarea ocaruioroi eparchiali administrative si judicărie, éra nu afirma unu adeveru nedisputaveru, ca Bisericoile din metropoli'a nostra au pace, zidindu-se si umblandu in fric'a lui Ddieu, si se umplu de mangaierea Duhului santu? —

Candu in fine mi infatiosiediu, că congresulu acăstă nationalu romanu bisericescu care este reprezentantia in trei provincie metropolitane a romanilor de relegea gr. orientale din Transilvania si Ungaria si a compus de barbati de incredere in urma alegerilor directe din partea clerului si poporului credinciosu spre acelui scopu, că edificiul spiritualu alu metropoliei nostre se-l seversișe a si se-l coversișe prin punerea pietrei de incheiere adeca prin alipirea membrilor clericali si mireni la consistoriul metropolitanu, care are se fia organulu supremu administrativu si judecăriu pentru trebile bisericesci, scolari si fundationali din metropoli'a nostra întrăga, óre nu afirma eu unu adeveru nedisputaveru, ca tōte bisericile din metropoli'a nostra au pace, zidindu-se si umblandu in fric'a lui Dumnedieu si se umplu de mangaierea Duhului Santu? —

Intre astu-feliu de impregnari interne bisericesci, pline de mangaiere sufleteșea, salutu eu pre Fratiele Văstre ca pre deputatii si reprezentantii intregului cleru si popor credinciosu din metropoli'a nostra natională romana, dicindu-Ve cu Apostolu Pavelu (4): „cele ce suau ale pacii si cele ce sunt spre zidirea unui

altui'a, acele se urmati, ca Dumnedieul pacii se fia cu voi cu toti! —

Eu candu amu spusu, că bisericile năstre au pace, amu intielesu acea pace, carea este urmare a multumirei clerului si poporului nostru credinciosu statutulu organicu; asiă dăra amu intielesu acăstă pace, dăra n'amu intielesu pacea, carea o da lumea. Christosu inca au cunoscutu l mea, si scia ce pace da lumea, pentru aceea la inaltarea sa la ceriu au disu apostoliloru sei: „pace lasu vă, pacea mea dau vă, nu precum lumea da, dau eu vă pace“ (5). — Cătu de mare valoare au posu Mantuitorulu pre pace, si pre facatorii de pace, se vede de acolo, că elu pre facatorii de pace ii numesc de fericiti si de fiili lui Ddieu, dicindu: „fericiti cei facatori de pace, că acei'a fiili lui Dumnedie se vor chiamă.“ (6). Asiă dăra si sub cuvintele, cu cari v'amu salutatu pre Fratiele văstre, dicindu-ve: că cele ce sunt ale pacii, si cele ce sunt spre zidirea unui altui'a, acele se urmati, ca Ddieu pacii sa fia cu voi cu toti, amu intielesu si intielegu eu si acum nu pacea, ceea ce o da lumea, ci acea pace, ceea ce se descăpăta in inimile clerului si poporului credinciosu din multumirea cu statul organicu alu Mitropoliei năstre, adeca pacea spre zidirea unui altui'a, ca asiă Ddieu pacii se fia cu noi cu toti, cei ce-i reprezentau aci, si astadi inadăpta privirile loru spre noi din departare.

Problem'a congresului este: 1. ingrijirea pentru sustinerea libertatei religioane si a autonomiei bisericii romane ortodoxe. 2. reglarea si conducerea tuturor trebilor bisericesci, scolari si fundationali; 3. alegerea asesorilor consistoriului metropolitanu.

Aceste afaceri congresuali se vor deslegă spre multumirea pacii spirituali a intregului cleru si popor din mitropoli'a nostra, de către se vor tracta dupa litera si in spiritul statutului organicu, care cuprinde in sine simburele unor adeveruri luate din cartea vietiei — din convingeri civilisatorie — din convingeri, care stau pre inaltimă unei culturi defacate adeca purificate, si asiă stau mai pre susu de ori ce experiente, care ducu pre terenu nesigur si alunecosu.

Deci Fratiloru, pasiti cu fric'a lui Ddieu care este incepulturul intieptiunei, pasiti cu credintă si cu dragoste la deslegarea norocăsa a afacerilor congresuali, si prin aceea dati documentu evidentu, că sunteti sarea metropoliei năstre, că sunteti ca si cetatea aceea, carea standu pre verful dealului se vede din indepartare, si carea nici cetei'a, nici negur'a cea mai intunecosă nu o pote intunecă dinaintea ochilor omenesci!

Pre langa care congresulu nationalu bisericescu a romanilor de relegea greco-resarită din Ungaria si Ardealu, conchiamat dupa sunetul §-lui 152 alu statutului organicu pre 1/13 octobre 1870, ilu dechiaru prin acăstă de deschis.

Aminu.

De la Congresulu naționalu bisericescu din Sabiu.

Mercuri in 30 septembrie s'a tenu in servitulu dumnediesc si invocarea duhului santu. Presenti au fostu cam la 50 de deputati Inaltu Pre Santi'a Sa parinte Metropolitu a pontificat in persona, ceea ce a atrasu si alaut publicu de censiuni straine.

Dupa servitulu dumnediesc, deputatii presenti s'au infatisatu la Escentia Sa parinte Metropolitu, carele i-a primitu cu cea mai mare afabilitate.

In diu'a urmată joi in 1/13 optovre la 9 ore s'a adunat partea cea mai mare a deputatilor congresuali in biserică romanescă din cetate. Intre ei erau si parintii episcopi din Aradu si Caransebesiu. Ilustritatea Sa parintele episcopu alu Aradului Procopiu Ivacovicu propune celor ce făta, se alăuga o deputatiune, ca se invite pe Escentia Sa. In comisiune se alegu 8 en-i adeca: Bologa, Vasileviciu, Babesiu, Popea, Iacobu Popoviciu, Bussu, Metianu si Lengern. Acestea sub conducerea parintelui episcopu din Caransebesiu Ioane Popasu numai de cătu comunica Escentiei Sale acăstă dorintia a congresului. Escentia sa se infatisidă si intempiat de cele mai entuziasmate strigăte de se traiesca 'ocupă locu in fruntea mesei.'

(5) Ioanu XIV, v. 27. — (6) Mateiu V. v. 9.

(1) Colos. cap. I. v. 9. 16. 17.

(2) I. Trim. Corint cap. XII. v. 14—27.

(3) I. Trim. Cor. cap. XII. v. 14—11. —

Indată după acăstă provoacă pe episcopii sufragani a ocupă locurile în dreptă și în stână presidiului precum și pre cei mai tineri dintre deputati a ocupă ca notari interinali locurile destinate la măsă presidiului.

Deputatii: Popescu, Branisce, Nemesiu, Suciu, Popa, Marienescu, Andreeviciu, Lengeru și Miclea ocupă locurile notariale.

După acăstă Parintele Metropolită îndrepăta o cuventare către cei de fată în care arăta Esc. Sa starea întregei metropoli, dicindu că în asemenea cu cele lalte biserici de confesiunea noastră, sta forte bine, incuragiția pe membrii congresuali a statul din totă poterile după consciinția lor curată; și înaintă trebile bisericești și scolare și comunică programă agendelor acestui congresu. Prin acăstă declarație congresului de deschis. Congresul primește acăstă vorbire aducă semnificativă Esc. Sale cu cea mai viață bucurie.

La provocarea presidiului, membrii predau credentialele după diocese. — Provocându presidiul să se alege o comisiune pentru verificare, deputatul Borlea recomandă usul de pana acuma, ca una dicessa se verifice pe ceea lalta. Acăstă propunere din urmă, după ce arată deputatul Besanu care să fie ordinea, în care o diecesă se verifice pe ceea lalta, se primește, și adeca: Arhidiecesa formă secțiunea I, și verifică pe deputatii din diocesa Aradului; deputatii din diocesa Aradului formă secțiunea II, și verifică pe cei din diecasa Caransebeșului, era deputatii din diocesa Caransebeșului formă secțiunea III, și verifică pe cei din Arhidiecesa. — Numerandu-se membrii se constată că sunt prezenti 53. Siedintă a se redica apoi 1½ ora și după reîncepere referă mai întâi secțiunea I, prin dl Popescu că în diocesa Aradului după examinarea actelor, urmatorii deputati prezenti se recomandă spre verificare:

a) din clerci:

Ionu Tieranu, Petru Suciu, Petru Petrușeviciu, George Vasilieviciu, Mironu Romanu, Moise Bocianu, Nicolae Beldea, Ioanu Groza, Pavelu Fisesianu.

b) Din Mireni:

Dr. Pavelu Vasiciu, Pavelu Fasie, Nicolae Zsiga, George Popa, Iean Fasie, Dr. Atan. Marienescu, Florianu Varga, Emanuelu Misiciu, Vicentie Babesiu, Sigismund Borlea, Mihai Bejanu, Petru Cermeniu.

Congresul ii primește de verificati, fiind că totă actele de alegere sunt în ordinea prescrisă de lege, și nu e nici un protest în contra-le.

Comisiunea II. referă prin dl Marienescu, că examinându actele alegătorilor din diocesa Caransebeșului aflatu unele dificultăți, și astă recomandă spre verificare numai pe urmatorii:

a) din clerci:

Andreeviciu, Pesteau, Seimanu, At. Ioanoviciu, Alex. Ioanoviciu, Jacobu Popoviciu, și Dimitrieviciu.

a) din mireni:

George Ardeleanu, Lengeru, Miclea, G. Ioanoviciu, Bussu, Serbu, Bussa, Balnosianu, Ciocloa.

Congresul ii declară de verificati. Despre Seraciu și J. Popoviciu comunică că au rezignat. Era despre alegerea lui Nicolae Brinzeiu diaconu și investitoru, referă că este alesu din partea mirenilor, și că în inteleșulu statutului nu ar potă fi recomandat.

Sectiunea a III. referandu prin parintele Andreeviciu despre actele alegătorilor din Arhidiecesa, recomandă de a se verifica urmatorii:

a) din clerci:

Hania, Petricu, Metianu, Popea, Popescu, Tiposiu, Rosescu.

b) din mireni:

Macelariu, Bologa, Branisce, J. T. Popoviciu, Nemesiu, Buzura, Orbonasiu.

Totii se primesc, era actele cele dificultate se strapună la comisiunea verificătoare permanentă. — Din referatele comisiunilor este evident că 52 de deputati sunt verificati, deci și pote purcede la constituirea definitivă a știroului congresual. — Congresul la propunerea deputatului Macelariu alege pe notarii interinali de definitivă și designă dintră denii pe Dr. At. Marienescu de notariu generalu.

Fiindu congresul constituit, deputatul Iania cere a se decide în principiu încă în sedintă de astădă așacrea diaconului și investitorului Brinzeiu. Deputatul George Ioanoviciu cere, ca causa se se desbută mai întâi

în comisiune, apoi în congresul ceea ce este cu atâtă mai de recomandat, în cătu casulu acestă este nou. Propunerea din urmă se primește și astă caușă lui Brinzeiu este pe mană la ordinea dilei.

Purcediendu-se la alegerea comisiunii verificătoare permanente, se aleseră urmatorii 9 deputati: Petrieu, Orbonasiu, Buzura Tieranu, Fasie, Cermeniu, Pesteau, Serbu și Bussu. Aceștora se prededera apoi actele de alegere dificultate.

Indată după acestea, deputatul Bejanu, cernându cuventul, face următoarele propuneri:

1. Dupa verificare se nu se mai primește nici un protest în contra nici unui deputat.

2. Deputatii cari în decursul de 3 zile de la incoperea congresului nu s-au înfățișat, se se privăsează că au rezignat.

Presidiul se nu poate dă concediu mai mult decât pe 3 zile; pe mai multă timpu se romane concederea în dreptul congresului.

Deputatul Lengeru e de parere că aceste propuneri se nu se iștă acum la desbatere ci se se avizeze acelei comisiuni carea și altcum va trebui compusa pentru revisiunea statutului organicu și a regulamentului. Acăstă propunere este sprinținită de deputatul Babesiu. — Deputatul Hania pune întrebarea că ore fi va consulta a se face modificări de astă data în statutul organicu. — Înaltul presidiu înțelescă congresul că este gata a referă despre causele cu care-lu însarcinase congresul din 1868 și cere, ca congresul se accepte cu înțelescă diverselor comisiunii pana după ce va fi ascultatul acele referate, între care cetera statutului organicu sanctionat va fi celu d'antai pusă la ordinea dilei. Deputatul Popa spune ca acăstă este și urmarea logică a lucrului, deci dăra este de parere, ca nainte de totă sa se asculte referatele din partea presidiului și din aceleia se va vedea apoi ce felu de comisiuni vor trebui alese. Macelariu încearcă pentru alegerea unei comisiuni spre revizuirea statutului organicu și a regulamentului, dar vediendu ca majoritatea este pentru amânare pana după referatele din partea presidiului se retrage. Totu în inteleșulu deputatului Popa vorbesce și parintele vicariu Popa. — Marienescu vede, că din multe parti se facu diferite propuneri, rōga presidiul ca pe viitorul se comunice în diu'a precedenta ordinea dilei următorie. Presidiul se provoacă la regulamentu și spune că se va tinen strinsu de acel'a. Babesiu provoacă ca nainte de totă se se voteze în privinția comisiunii prop se de Lengoru și apoi se se purcădă mai departe și formuliză propunerea astă: Se se alărgă comisiunea acum, său după referatele presidiiale.

In urma acestei provocări iștă de nou cuventul parintele vicariu Popa, recomandându amenarea alegării unei comisiuni G. Ioanoviciu vorbesce pentru comisiune. — Deputatul Borlea declară propunerea lui Bejanu de primită. Panordu-se la votu cereră lui Babesiu, alegerea comisiunii cestionate se amenea pana după referatele presidiintelui.

Președintele numai decât incepe a referă despre causele cu cari era înțelescătă de congresul din 1868, și adeca:

a) despre pasii făcuți în privința întăririi statutului organicu, din care se vede că majestatea sa a sanctionat statutul creatu de congresul din 1868 cu unele modificări.

b) despre pasii întreprinși cu scopu de a impiedica punerea în lucrare a proiectului ministerial pentru instrucțiunea poporului. Din acestu actu se vede, că totă ostensibila pusa de Esc. Sa parintele metropolită reamăsa foră rezultat, căci majoritatea dietei totusi a primitu nămitul proiectu, foră se considere doară cetera congresului romanesco.

c) Din raportul ce lu da Escoletă sa despre regularea comunelor amestecate se vede că nu s'a potutu spori nimicu în acăstă privință, fiind că congresul serbescu nu numai că nu voiesc se reguleze acăstă causa, dar pretinde încă si restituirea acelorui comună sub jurisdicția ierarhiei serbesci, pe care le a predată chiar sinodulu serbescu din 1864 jurisdicției ierarhice romanesco.

d) Escoletă. Sa preda congresului elaboratul comisiunii însarcinate cu procedură judiciară. Predandu-lu declară, că după parere sa nu poate servi de baza pentru pertractare ulterioară, din cauza, că nu corespunde ceterilor juriști, că sta în contradicere cu statutul organicu și că e manu.

e) Preda congresului elaboratul omisiunii

înțelescătă cu elaborarea procedurii în cause matrimoniale.

f) Asemenea preda congresului unu elaborat pentru regularea parochierilor.

g) In fine preda congresului elaboratul comisiunii însarcinate cu afacerile scolare.

Dupa ce a finit presidiul cu totă referatele, deputatul Babesiu declară că pentru pertractarea ulterioară a acestor elaborare sunt comisiuni de lipă, și rōga pe înaltul presidiu, ca se propuna insușii aceste comisiuni, avându dreptul acăstă în inteleșulu regulamentului casei. Președintele declară, că pe mană pune la ordinea dilei cetera statutului organicu, și după ceterire, congresul se propuna insușii și se alărgă diversele comisiuni, cari le va află de necesari. Cu acăstă siedintă se încheia la 2 ore după medieadi, și se anunță siedintă următoare pe mană la 9 ore nainte de prandiu.

Despre înțelescătarea unui fondu diecesanu.

Acum candu reprezentanța adresată Ministerului regiunii ungurești de culte și instrucțiune publică, — în caușă rezolvării banilor pentru trebuintele organismului nostru bisericescu nu seceră rezultatul dorit, este de prisosu, ca se mai recapitulediu intentiunea salutară ce o desfășură dl Babesiu în mai multe rânduri prin diuariul Albina cu privire la reducerea parochierilor.

Totu astă sunt dejă cunoscute motivele cari au condus sinodulu nostru episcopal de estu anu ea se dispune despre înțelescătarea unui fondu generale diecesanu, și spre acestu scopu a defigă și modurile de colecte pentru crearea medilăcelor banali.

Ambele aceste scopuri stau strinsu legate de olală, și unul mai intetitoriu decatul altul; deci ni remane ca se revenim erăsi la problematică întrebare că cum si prin ce medilăce le am potă mai în grăba și mai practică realiză???

Atragendu de la venitele ce le-am potă regula prin „scrierea de colecte“ pentru înțelescătul fondu diecesanu, — am facut aceea esperință că noi pe terenul bisericescu am fi în stare foarte multe se facem.

Este cunoscutu: că în mai multe locuri diregatorii romani, — prin concursulu loru au medilocită diferte venite pe sămăa bisericii și a scărilelor naționale.

Scrimu unu casu din timpulu mai recente, unde respectivul domnul jude cernău au depusut pre vre-o duoi calcatori de lege cu o muleta banale de 40 fl. v. a. si au destinatul sună acăstă pe sămăa bisericii din locu; în alte mai multă locuri am esperiatu totu asemenea procedura din partea respectivilor domnii diregatorii de naționalitate romana, — celi potă servi de una satisfacție a simțiului naționalu, demnă de recunoștință; macar ca adesea or lipsă corectă și fidelă manipulare a astorului de bani din partea respectivilor epitropi!

Mai sunt apoi multe de aceste îsvōra din cari bisericelö si scările năstre sub nobilul pretestu de ajutorare filantropică se consideră; si care intr'o diecesă estinsa pe teritoriul mai multor comitate producă la anu unu venitul considerabile.

Deci n'ar fi ore posibili: ca fondulu diecesanu — afara de contribuibile benevolе se se sporăse în totu anulu cu suma însemnată?

Ni aducem a minte despre fatalitatea anului 1863/4 candu calamitatea îzmetei apăsa pre bietulu poporu, si ea se nu păra de fome alergă într'unu sufletu în totă partile după imprumutari de bani său de bucată, colindându pe la usile străinilor dar mai alesu pe la ale jidănilor.

Cati economi romani, odinăra în buna stare cu pamenturi si mosii frumosé, se despărăia de acestea prin abnorale usure de interesă intreite în sunăa capitalelor imprumutate, si pengariti de acăstă calamitate fatală, suferindu neecalculabile.

Se cautau urmările acăstăi calamități si se va convinge veri cine: că aveare, mosile economilor romani au devenit in proprietatea bălgărelor străine, de la cari bietulu român și sună a le luă în arenda pe bani scumpi, acele pamenturi cari erau ale lui proprii.

Si ce dice poporul nostru — economicu romani la acăstă? Sermanul si deplange sōrtele eschiamandu „vai mie! ce se me faca foră pamentu si mosla!“

Cătu de folositori ar fi pentru asemenea eventualități neprevăzute: ca poporul nostru

se aiba undeva unu îsvōru de creditu la care in casuri provenităre de lipă se si păta luă refugiu si se capete imprumutu pe langa interese moderato și nu despoiatore si depravatorie!

Intr' unu discursu cu poporenii nostri despre segregatiunea si comassarea pamenturilor, avuramu ocasiune d'a ne convinge: că poporul ar fi plecat ca la ocasiunea acestoră se se despartă atare complexu de pamentu a carui venit se fie destinat pentru înțelescătarea atarui fondu — din carele la casu de trebuintă se se păta ajutoră din nevoi.

Toamă din acestu punctu de vedere ar fi mai bine de căsătări a s'ar înțelescătarea fondu la consistoriu, sub control' a chivernisirea aceluiași, căci altu cum se vor resipi si mancă mosile năstre ca si pana acum'a.

Va se dica: poporul s'a inteleptit si nu mai are incredere in chivernisitorii de bani de pana acum'a, elu este gat'a ori candu si cu preferința a sacrifică denarii pe scopulu menit, numai incredere deplină se aiba că acei denari se află in locu siguru.

Se dice mai de parte că in mai multe comune se află parochii vacante neocupate de mai multi ani, b'a in unele locuri sunt si mai multe parochii vacante, concreditive administrative unui preotu său capelanu! E dar se vedem cum se păte acăstă de căsătării unui fondu in căte totă puncte de vedere este nerealisabilă, ma chiar neconsultă si amerintiata de perile? Nu ni scopulu a revoltă atitudinea clerului dar pe de alta parte nu potem retace experiențele facute in caușă acăstă momentuoșă; se arătam numai că ce mari folose potem cascigă pe partea scopului înțelescătării unui fondu diecesanu generale tocmai prin reducerea parochierilor, — foră ca se ne abatemu de la scopulu imbunatatirei starii pretilor!

Se afirma: că intr'o comuna din protopresiaterul Lipovei devenindu dōue parochii vacante, una sesia s'a datu celu'a latu paroucarale administrării parochii a remasă de reposatul preotu; era cea lată o folosesc de ani parintele protopopu, macar ca 'si are sesia competențe parochiei sale!

Mai de parte audim că in mai multe locuri, sesiele parochierilor vacante le folosesc „cum li vine la mana“ concernintii domni protopresiieri, si in parte respectivii preoti ce administră dōue, său trei parochii, precum ar fi acăstă la Secăni, in protopresiaterul Temisiorii.

N'am cercat că pe ce baza, dar e adevăratu, si asié întrebămu ore asăstă nu este reducere de parochia?! ore spus au, său protestat' an crestinii in contră acestei faptice reduceri desefuptuite in modu provisoriu?

Ore mai intemplatu-s'a uidevă scenă de la Chisinau, sub pretestu că poporul nu voiese esefuptuirea reducerei amerintiantei parochiei străine, si trecerea la unire?!

Ore prin aceste reduceri deja esefuptuite manifestată poporulu neodihirea și nemultamirea sa că unu singuru pastoriu sufletescu n'ar fi in stare a servi unei poporatiune de 1000 si 2000 de suflete? său la 200—300 case familiare?

Öre la acelea parochii vacante ale caroră sesiuni le folosesc parintii protopopi — datu-s'a canduva séma despre scările functiunilor si ceremonielor bisericesci?

Eca dă logica posibilităței a realizării reducerii parochierilor, si celu mai aprigiu contrastu alu necotitorilor contrari principiului salutarui de reducere.

In partile Banatului si a nămei: in comitatul Carasidului, diecesa Caransebeșului sunt comune montanistice cu o poporatiune numerosă pana la 4000 suflete, care mai au anca 'si filiale; si aceste comune, respective opiduri au „numai cate unu pastoriu sufletescu“ numai „una parochie“, foră sesia popula de ore ce locuitorii tiereni de acolo sunt lucratori de bai, si n'au economie nici pamentu urbarialu!

Abstragendu de la totă a estea unu singur preot dotatul cu salariu destul de precaru, potă subsista foră capelann, si totusi 'si implinește chiamarea sa si functiunile preotesci, toma ca si in comunele urbariale unde sunt 3 si

naintarea si consolidarea trebilor nôstre bisericesci naționale, și a numei:

I. Se reducem parochiele prin imputarea preotilor și prin acăstă se îmbunătățim starea preotilor apti și demni de chiamarea lor.

II. Se reducem parochiele astă: ca să ajutorăm pe sermanii învenitori cu lege mai corespunzătoare stării lor: ca să încăpăm din torințele miseriei, se li croim o sorte mai liniștită, o stare mai bună, și totu odată se nă organizam scările ca să poată corespunde legii și recerintelor noastre de a face unu sborn mai avantajos, și progresu mai imbucurătoru în educația și instrucția poporului român!

III. Se reducem în fine parochiele suprflu, ca se incete necurantele frecare, invadie și discordie intre legioanele de popi, cari în multe privințe sunt forte daună și periculoase causelori și intereselor naționale; și din venitul sesiilor parochiale, respective din prisosintă lor, se nă sprijinu „fondul diecesan general” ce are să nă fie de celu mai mare folos!

Se scie: că în sensul unei rezoluții mai înalte ană din anul 1791 să facut pana acumă acea dispusă: că de către moș vro unu preotu, venitul din biru, stola și sesi'a parochiale este să dă pe diunetate pentru unu anu veduvei și orfanilor reposatului preotu, éra cee'a lalta diunetate administratorului parochiei vacante; și în casu de către dupa reposatul preotu nă remasu nici vedova nici copii orfani, venitul intercalariu întregiu ilu folosesc singur administratorulu parochiei vacante.

Aceasta procedura să practicatu pana acuma, éra mai de unadi consistoriul plenarul să socotiu altfel, și a dispus: că venitul din sesi'a parochiei vacante, dupa ce l-a folosit pe diunetate unu anu de dile veduvă și orfani, delocu se fie destinat pe partea fondului diecesanu, si cee'a-lalta diunetate din venitul sesiei cu totă competenție de biru și stola se le folosesc acelv preotu din locu caruia i se va concrede administrarea parochiei vacante.

Unu casu analogu se intemplă mai de curundu în comunită Egrisius, protopresbiteratu B. Comlosiului unde reposandu unu preotu, parochia' vacanta nu se ocupă ci se dede celuia lalta preotu spre administrare, carelo, fiind că dupa reposatul nă remasu nici vedova nici orfani, — folosesc totu venitul din biru și stola, éra sesi'a parochiei vacante fiindu insarcinata cu restantie enorme de contribuție de statu, a secuestra'o jurisdictionea financială si a esarendat'o pe duoi ani cu unu pretiu de 1200 fl. adeca 600 fl la anu.

Va se dica, venitul unei sesi parochiale, data in arenda, concedem că să a potutu esperă mai multu — totusi in impregiurările de adi da o suma anuala de 600 fl. prin urmare de către am luă de basă numai aceasta impregiurare, ce am poté esoperă prin reducerea parochielor in acelea comune unde pamenturile sunt bune si roditorie care s'ar esarendă pe langa unu pretiu de siguru mai bunu prin autoritatele noastre bisericescii.

Ni-am realiză scopuri' mai susu indegitate căci unde astadi se află trei parochii foră de a' fi trebuintia mai multu decat numai de unu preotu, ar trebui se se reducă dōue asia ca din sesiile acestor'a un'a se se mai des preotului functiunarii carele cu dōue sesi' biru si stola intră aru avé o subîntintia splendida cu unu venit anuale celu putien la 2000 fl. v. a.

A treia sesia parochiale apoi esarendându-se pe calea licitațiunei publice să chivornisaudu-se prin respectiv'a comuna, venitul esoperat pe diunetate lamu poté folosi pe scopuri scolarie, éra cu cee'a lalta diunetate amu spori capitalulu infinitandului fond diecesanu generale. *)

Atufeliu procedendu: cine s'ar mai află a se opune realizarii reducerii parochielor; cine s'ar mai indoi despre meliorarea existenței preotimie noastre de pretutindenia; și cine ar fi acelu romanu cu simtiu curatul naționalu, acelu creștinu cu pietate catra bunastarea și prosperarea bisericii, carele s'ar incumeta a fi contrariu acestorui scopuri salutarie? Credu că se vor află unii si de aceia, dar forte putioni si forte interesati de egoismulu personale.

*) Numai de la diece casuri de reduceri ar spori fondul diecesanu pe totu anul cu unu capitalul de 3000 fl. afara de colectele si contribuirile benevoli.

Éra cu privire la fondul diecesanu repetu că de către escrerie de colecte, spriginită din tota partile si cu tota poterile, prin inteligenția noastră din clerus si din civili, va seceră rezultatele dorite si pe langa aceste se va esoperă si din venitul de la sesiile parochielor reduse sumulatice considerabile, atunci si poporul nostru se va imbucură si indemnă la o activitate mai zelosă națională.

Curtius.

Inaltu marite congresu naționalu!

Deplorabilă stare materială si spirituală a preotimie greco-orientale romane ne indemnă a descoperi inaltu maritului congresu naționalu dorerile noastre, si remedie prin care acele doreri s'ar poté alină.

Cu privire la deplorabilă nostra stare materială, avem de amintit că inca nainte de a. 1848 — candu inca preotimie parochiale era eliberata de la solvirea veri-ce contribuții — pretutindinea se vorbea prin adunari si gazete, că in totu modulu debue naționala întrăga se sucra intru ajutoriu preotimie sale, de către vră se propasăca in cultura. Dar de atunci dorerile si vaetările noastre nu se potura mai multu molcom prin remedie palliativă, ci prin radicale; căci pe langa aceea că preotimie parochiala debue se admodiedie protopresbiterului seu către 100 oche de grâu de la o parochie, pe langa aceea că preotimie parochiala debue so depinda Episcopului seu in nume de sidocie sume însemnat — cu privire la unu trătu — preotimie mai debue se solvăca contribuția tierii si contribuția desarcinarei pamentului, ce in unele locuri se urca la 120 fl. anuali; debue se solvăca asiā numitul equivalent, in multe locuri in sume anuale pana la 16 fl., debue se solvăca contribuția de venitul radicata dupa arbitriul ampliatilor la o suma nesuportabila, si debue se depinda si contribuția comunala.

Dupa ce acuma se subtragu totă aceste contribuții, ce mai romane preotimie spre sustinerea vietii, spre cultivarea sa propria, si spre cultivarea familiei sale?

Nemica, ba inca din contra, caci de'ndata ce in multe locuri cu veniturile sesiunii parochiale nu se potu acoperi' acele contribuții, mai debue preotii din a loru propria avere, ce dora au heresit'o de la mosii si parintii loru, se acopera acele contribuții.

Din ce va trai acuma preotimie parochiala? din venitul dora stolare cari in multe locuri nu se urca peste 20 fl anuali? seu din asia numitul biru parochialu, pre carele mai gata ca unu cersitoriu debue se-lu pretinda do la parochianii sei cari cu ocașionea incassarii birului cauta la preotu ca la o paguba? apoi de către si capeta ceva, aceea ya fi numai gunoiu de sub ciuru!

Cu ocașionea desfigerii stolei, in a. 1779, aclesei stole erau splendide; căci pana ce unu sinégu de grâu constă 50—54 cruceri, si pana ce unu diuasiu se solvea cu către 8—10 cruceri, preotii capatau de la o inmormentare către 5 fl. 8 cr. seu 3 fl. 30 cr. mon. conv.; dar acum valoarea stolei cu totulua a scadiu, căci protul debue se solvăca vără, cu ocașionea secerisului, 2—3 fl la o diu.

Pe la orasie, servitorii oficiolatoru tragă o lăpușă anuala pana la 400 fl; unu scriitoriu neinsuratu espoa o remuneratiune anuala de 500—600 fl.; apoi protul de la carele se cere celu putien 8 clase gimnasiale; protul, carele ar debui se depuna totă grigea eea iuniesca, si se se equalifice noncontentu spre predicarea cveantului dumneieescu, si spre imprascierea intunericului dintre turm'a sesi' concordia; preotul, carele debue se tramătă pruncii sei la scoli mai înalte, se poată dora vîeti și stola si biru, ce abia se urca la 100—150 fl. anuali? aceea nu e cu potintia! si poporul negligatul de catru preotul seu debue se ajunga in decadentia spirituală, căci necapătanu preotu equalificati si zelosi, va face regresu in cultura.

Ampliații civili, de la cari nu se cere cu multu mai mare equalificatiune, tragă o lăpușă anuala de 700—1200 fl., nu solvesc mai multu de către 1 fl. de la o suta; dar preotii se solvăca o contribuție anuala peste totu pana la vreo 200 fl.?

Aceeași contribuție ar debui se fie aceea: că numai proprietariul vre uneia mosii se depinda cerută contribuție! apoi cum potă deveni cauza ca contribuția aceea se

o depinda aceia, cari tragă venitul numai in forma de o lăpușă anuala?

Se vedem acuma: cine e proprietariul sesiunii parochiale? Statul au asemnatu in Banatul fiseec caru parochiu căte o sesiune, si pre acăstă a scutit'o prin §. 40 din rescriptul dechiaratoru regescu din 16 Iuliu 1779 de fie ce contribuție! statul a eliberat preotimie unita de la contribuția tierii, căci acăstă o solvesce din fondul seu religiunariu, statul a promis in a 1848 inbunătățirea sorii preotimie noastre! Statul a decis prin legea dietala 22. 1868 § 7 sub. 1 că de la locuințile preotimii se nu se depinda nici o contribuție! Statul privisce la preotii nostri ca la ampliații sei, căci li demanda diverse funcții preotimii si scripturistica gratis! apoi statul se nu poate prin o lege dietală elibera sesiunile parochiale a ampliaților sei de la contribuție? — De către nu e statul proprietarul sesiunelor parochiale, apoi atunci ar debui se fie bisericile noastre, său sinodale parochiale, ce o compun! inse de la acestea nu poate asfăptă preotimia nostra nemica, căci si asiā s'ă latitu faimă prin contrarii religiunii noastre că prin organizarea bisericeșca a noastră, geometurile vor crescă, si poporul dreptredinciosu nu vre se scă de acestea nemica.

Cu privire erasi la deplorabilă stare spirituală a preotimiei, debue se amintim că de si e pretutindinea cunoscută, ca si cee'a putină cultura, ce se află in poporul nostru, s'ă latitu numai prin indemnă preotimie noastră, si că preotii nostri au fostu totudeuna conducători spirituali ai poporului, — acumă si redica demagogii nemului vocea loru in contra preotimiei, ca cum acăstă ar așpăti inventiamentul, si prin contribuții pre poporenii, si cauta a semenă discordie si neîncredere intre popor si preotimie. Nu ai celu mai mare inițiu a națională a potutu veni la aceasta diabolica ideia, de a desarmă spiritual minte pre națională romana prin latirea neîncrederei. Domagogii nemului nu vedu, că ei singuri si tăcărește de sub pecioarele loru! — Densii tienescu a desbină scolă de biserică; densii din totă poterile se opintesc a respinge pre preotii de la direcționea scolării, si-i suplini prin creaturile sale, carii nici o ideia nău despre educatiunca poporului, carii nu din indemnă națională se vor îngriji despre prosperarea culturii poporale, ci vor cauta a si castiga numai mediile materiali ca nainte de a. 1848, candu se vindeau statuniile inventatorescii.

Dupa descoperirea acestor doreri, cutedișim a propune urmatorele in privința inbunătățirii starii materiale a noastre:

1. Reducerea parochialor se se introduce in totă comunele, unde e numai eu potintia;

2. Inaltul congresu naționalu se esopere la dietă tierii, că precum a eliberat casile preotimii de la contribuție, asiā se elibere si sesiunile ampliaților sei preotimii de la vreo contribuție; inse si paga atuncea;

3. reducându-se in comune cu mai multe parochii ună său dōue parochii, diunetate din sesiunile reduse se se ceda spre solvarea contribuției dupa totă sesiunile preotimii locali; 1/4 parte din sesiunile reduse se se esarende in folosulu fondului diecesanu; era 1/4 parte se se esarende in folosulu fondului scolasticu localu;

4. in comunele mai mici, unde esista numai o parochie, carea neci intr'unu modu nu se pote adfiliă altei parochie, contribuție, ce ar pică pe aceasi unica sesiune, se se solvăca din fondul diecesanu, carele esarendă 1/4 parte din sesiunile parochialor reduse.

5. De si ar fi in altă comunele se dee unu pausialu preotilor in grâu, ce ar fi se se adune in casă satului, său in bani gătă, pentru inmormentarile gratis, acelă pactu se se aplăcădzie nășină; insa stola de la cumuni se se ureze amesuraturi timpișu de acum.

6. de nu s'ar invă comunele spre darea vre unui pausialu pentru funcțiile preotimii principali gratis, totusi competenția birala pentru funcțiile ip hiserică se se adune in casă comunală, si de aci se se amodiedie preotimie locală.

Intr' altele recomandandu-se protectiunii congresuale, cu ea mai profunda veneratiune remanemu

Ai inaltul maritului congresu naționalu Temisiōra in 5 octovre 1870.

Cel mai devotii și sufletesci.

Temisiōra, 17 octobre st. n.

+ (Ministrul br. Eötvös in Temisiōra; banderă de fierari romani in onore Esc. Sale.)

Era si o fericire mare pe capulu nostru! Candu romanii mai tare gemu sub jugulu egemoniei magiare, candu suferu căte o lovitura din cele mai grele si candu se luptă căte cu una lovitura de cele de mărtă, — atunci egemonii nostri alergă cu limbă scosă din Pestă, strabat pana in colibă romanului ca se ne — fericescă si se ne mantuiescă del — viēta.

Astăzi, pe la orele 11 nainte de m. avărămu scumpă si rară onore a-lu vedé pe domnul Eötvös intrându cu triumfu in aceata cetate, unde fă de poporatuna intrăgă intimpină cu urari cordiale, si se vede minune: DSA a venit la noi, de la Aradu; si precum se acie, pe acăstă cale nu se află neci o comuna romana, la drumul mare, ci dōue nemtici si una bulgara, adeca Ving'a.

Totusi in escortă dlu ministru nu s'au afătu mai multi de cătu 2 di duoi nemti, ceia lată, aproape sute, erau totu romani. Apoi trasurile inca erau prinse cu cai romanescii, cu toate că pe ele siedeau domni de cei negri, esceptiunandu manaciul carele era cu sumanu.

Ce va se dica astă? Eu e getamă că romani iubesc mai tare pe inaltul ospe, ilu iubesc mai multu de cătu pe sangele loru, că iunguri, nemti nu erau ca 'n palma, ci numai romani si cătiva serbi erau ce i ce-si manifestau iubirea loru prin intempinare si escortare. Asiā, cum cugetam eu, asiā a cugetat si dlu Ormós, primul vice-comite d' aici, carele precum audu, intr'unu toastu la prandiu i dise dlu ministru de culte cam urmatorele: „Escentia! se scă că in comitatul nostru nu locuesc numai unguri (adeca magiari) si nemti ci si romani si serbi. Privesce la intempinătorii Esc. Tale, ei sunt din class'a poporului si „mai toti romani.“ Nu numai noi Te iubim, ci si densii."

Inse etă, că unii mai ageri la miute, si mai bine informati de cătu mine despre starea luerului, — mi dedera altă splicație. Ei dicu că dñii judecătorelli au ordinat din adunătu ca numai romani se escortăda si se pote in caruție pe dlu ministru, ca si Esc. Sa se seconvină, cumca romanii ilu iubesc mai presus de totă, nesimintita pentru legile sale in casă scolă.

Apoi de către ar fi astă adeverat, atunci eu, daca erau in locul dlu Ormós, si daca erau omu d'omenia precum e dsa, io asiu fi tienutu dlu ministru altu toastu, si-i spuneam urmatorele:

„Escentia! Privesce la sutele de romani ce Te intempinara cu bucuria si cu pompa; ei toti sunt din comitatul nostru, si sunt in majoritate; dar nu crede că ei din iubire si din recunoșinta pentru meritele dñale Te au intempinat asiā de cordialu, căci Te scu unde vrei se-i duci cu legile dñale; ei Te au intempinat bieții de sila, căci li-a poruncită judecătorelli, apoi in fiecare comuna se vor si incuviința spesele ce le facu ei astadi, si era ei le vor plati. Magiari nu Te-ai intempinat pentru că nu-si, éra nemti, s'au indestulat cu aceea, că Te au vedutu cu ce pompa treci prin comunele loru. Nu crede dara, Escentia, celor ce vedi, ci crede, daca vrei se faci bine romanilor, acelea ce-Ti spunu deputati natinali din Pest'a. Crede li că nău de unde se-si plătesc inventatorii si scările confesiunale, nău fonduri neci religiunare, neci ajutoriu de la regimul pentru propagarea culturei loru. Ajuta li!

Éra daca ar fi se rostescu si in sanetatea romanilor unu toastu, li-asi dice:

Fratilor! eu scu că la voi dreptatea e ungherescă si că focasulu susține iubirea văstra catra stăpionitor, dar totusi mai grigiti si de voi. In locu de „Se traiescă“ mai strigătă odata si „Da ni domne! Său „Mai slabesc-ne Maria Ta, din iubirea-Ti parintescă, că ne ustura.“ Nu credeti totu de un'a că e santu ce dice haiducul dlu solgabireu, dar' daca e se fie asiā, apoi cautiți se fie si altii solgabirei, nu totu magiari!

In fine, daca éra asiā mai vorbă in sangeatea dlu ministru, i-asi mai dice: „Sanetate si calo buna, Escentia, si convinsu, că Te ostanesci in dar, căci din roman neci Escentia Ta nu ve-ti face magiaru!“